

leletet tartalmaztak. Különlegesnek számít a 29. sz. kútból előkerült egész edény: jellegzetes kónikus testű, ívelt nyakpereméhez egy vastag szalagfűl kapcsolódik. Szintén egy sötétszürke nyaktöredék került elő a 6. sz. gödörből. Különlegesnek számít, hogy ebben a gödörben égett állatcsontokat (szarvasmarha?) találtunk a kerámiához viszonyítva jóval nagyobb mennyiségben.

Viszonylag sok kútaknát ástak le a vízjárta terület közvetlen közelében. A kútmetszeteknél tapasztalható rétegződés arra utal, hogy valamilyen oknál fogva rövid ideig használtak egy-egy kutat. A neolitikum kutak itt abban tértek el leginkább a vaskoriaktól, hogy az előzőek betöltésében – különösen annak felső részében – a természetes feltöltődésre utaló rétegződési csíkok domináltak, míg a vaskoriakban a fekete és a sárga földdarabok „szigetszerűen” elkülönülő metszetrajza a gyors mesterséges feltöltődést bizonyította. Bennük égett marhacsontokat találtunk. Ehhez a korszakhoz tartozik még az a kis árok, ami K–Ny-i irányban futott keresztül a szelvényben a vízjárta terület É-i oldalán.

Külön érdekességet jelent, hogy a fenti árok elmetezett egy olyan korábbi objektumot, amelyből a bodrogkeresztúri kultúra vezérletének számító „tejesköcsög” peremfűtőredéke(?) került elő. Ez lehet a lelőhely első középső rézkori objektuma.

Nagy-Erdő II.: Az április 17. és május 21. között 960 m²-en végzett kutatás során a közepesen intenzív lelőhelyen 13 régészeti objektumot azonosítottunk, amelyek három különböző történelmi korból származnak. Közülük az 1–4. sz. objektumok az őskor késői időszakához, a vaskorhoz (szkíta időszak) köthetők. A 2. sz. objektum volt az összes itt feltárt régészeti jelenségek közül a leggazdagabb leletekben. A kora vaskori kerámiatöredékek mellett patics és állatcsonttöredékek utaltak arra, hogy egy korabeli telep lakóhelyén lévő hulladékgyűjtőt tártunk fel. Öt objektum a középső neolitikum időszakához (AVK) köthető. A viszonylag kevés leletet tartalmazó objektumok közül kiemelkedik az 5. sz., mely egy telepet lehatároló árok részlete. Három objektum a római császárkorból (Kr. u. 2–4. sz.) való.

Sertés-erdő: Június 19. és július 29. között 1008 m²-en kutattuk a területet. A lelőhely egy erdei növényzet által ideiglenesen megkötött, szélhordta rétegekkel feltöltött homokdűnesor által körbezárt területen található. A csővezeték nyomvonala ÉK–DDNy-i irányban érintette. A lelőhelynek minden bizonnyal D-i irányban érdemes keresnünk a centrumát. Eredeti határát K-i irányban nem tudtuk egyértelműen meghatározni, Ny-i irányban viszont a felszíni formák és a régészeti jelenségek ritkulása alapján az É–D-i irányú lemélyülést a lelőhely szélének tekinthetjük.

A lelőhelyen egy AVK telep (középső neolitikum, Kr. e. 5500–4900) É-i periférikus nyúlványát, 18 objektumát tártunk fel. A 2 árok, 2 sír és 14 gödör a terület viszonylag intenzív, de nem közvetlen lakócéllú használatára utal. A neolitikum telep belső időrendje is mutat némi tagolódást. A két sekély, de határozott formájú árok

viszonylag fiatalabb az általuk elmetezett gödröknél. Ez alapján feltételezhetjük, hogy a területen a szabadtéri tevékenység (tárolás, égetés, őrlés, stb.) után a korabeli hulladékkal való feltöltődést követve talán vízelvezetési céllal ástak két árkot. Ebben az időszakban már nem folyt intenzív házi ipari tevékenység. Talán a két sírt is ebben az időszakban ásták a földbe.

HAJDÚ ZSIGMOND – NAGY EMESE GYÖNGYVÉR

140. Hajdúnánás, Zsuzsika-tanya

(Hajdú-Bihar megye) Sza

A Tiszavasvári–Polgár közötti gázvezeték nyomvonalán 2008 decemberében kutattunk a lelőhelyen.

Egy késő császárkori szarmata falu több mint 70 telepjelenségét tártuk fel a lelőhelyen. Az objektumok nagy része kerek terménytároló gödör, néhány méhkas alakú. Két földbe mélyített házat találtunk egymás mellett. Sajnos, egyiket sem lehetett teljesen feltárni, mert a használatban lévő földút alatt folytatódott. A K–NY tájolású házak szélessége 250 cm volt. Az egyik ház ÉK-i sarkában a kemence platnija is megmaradt. Néhány kutat is feltártunk a lelőhelyen. A nyesett felszíntől 200–250 cm mély kutakban vesszőfonat, vagy fabélés nyomait nem sikerült megfigyelni. A szelvénybe eső árok általában K–Ny irányúak, teknős aljúak voltak. A település régészeti jelenségei közé tartozott még egy külső kemence és több nagyméretű agyaggyerő gödör.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

141. Hajdúszoboszló, Fogthüy-dűlő

(Hajdú-Bihar megye) U, R, Szk, LT

2008. március 3. és április 26. között megelőző feltárást végeztünk a lelőhelyen, melynek során 51 objektumot tártunk fel.

A lelőhely Hajdúszoboszló felőli, D-i végén elsősorban a középső neolitikum végére keltezhető késői AVK, Esztár-csoportjának 15 települési objektuma került felszínre: ezek többnyire sekély, amorf, közepes és nagyméretű agyaggyerő gödrök voltak. Elsősorban állatcsont, kerámia (fekete festésű is) és patics került elő belőlük.

A lelőhely kb. 20 m széles sávjában feltártuk egy rézkori (családi?) sírcsoport 7 temetkezését. A férfiakat jobb, a nőket bal oldalukra zsugorítva helyezték a sírba. Tájolásuk minden esetben K–Ny-i, vagy KDK–NyÉNy-i volt. Fémtárgyat (rézár) kizárólag a 121. objektumszámú fiúsírban találtunk. Edénymellékletben leggazdagabbnak egy női sír bizonyult, 9 edénnyel. Több temetkezésben figyeltünk meg bolygatást (nem kizárható a korabeli rablás).

A középső vaskori szkíta településrészlethez 3 objektum – köztük 2 ház – tartozott. Tizenkét objektumot – köztük 4 épületet és egy gyermeksírt – tudunk a *kelta* (La Tène C időszak) településéből feltárni. A vaskori településobjektumok nem voltak szuperpozícióban.

Munkatárs: Szelekovszky Márta régész.

DANI JÁNOS